

specialisten in cultuur en onderwijs

Cultuureducatie en Financiën primair en voortgezet speciaal onderwijs

specialisten in cultuur en onderwijs

Colofon

EDU-ART

Zeelandsingel 40

Postbus 30100

6803 AC Arnhem

telefoon 026 400 19 00

fax 026 400 19 99

e-mail info@edu-art.eu

website www.edu-art.eu

tekstbijdragen Rudy Elmans, Reineke de Vries, Titia Lefers

datum 27 februari 2014

© 2014 EDU-ART

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoud

Directe geldstromen

1. Cultuureducatie in de lumpsum: Vereenvoudigde Londo Gelden (VELO gelden)
2. Cultuureducatie in de prestatiebox primair onderwijs (2012-2016)
3. Programma Cultuureducatie met Kwaliteit
4. Gemeentelijk budget voor cultuureducatie
5. Fondsenwerving
 - Subsidies
 - Fondsen
 - Sponsors
 - Acties en evenementen
6. Brede school en cultuur - *cultuurcoaches of combinatiefuncties cultuur*

Indirecte geldstromen

1. Schoolbegeleiding per 1 januari 2008
2. Achterstandenbeleid (OAB)
3. Het Jeugdcultuurfonds

Bijlagen

- Zeven tips voor cultuurcoördinatoren over sponsoring en cultuureducatie.
- Rekenmodel om beschikbare middelen voor cultuureducatie in beeld te krijgen Kalenderjaar 2014

Inleiding - cultuureducatie en geld

Dit onderdeel gaat over geld. EDU-ART heeft informatie over geldstromen rondom cultuureducatie voor u op een rij gezet. Ook is een digitaal begrotingsmodel beschikbaar, waarmee u jaarlijks snel een overzicht kunt maken van de beschikbare middelen op uw school.

Het is goed om te weten **welke activiteit uit welk budget** gefinancierd kan worden. De aanschaf van een dramamethode kan bijvoorbeeld betaald worden uit het lumpsumbudget voor leermiddelen, een teamtraining muziek uit het lumpsumbudget voor deskundigheidsbevordering en advies uit het budget voor schoolbegeleiding. Er is meer mogelijk dan u denkt en met enige creativiteit kunt u meer geld overhouden voor de rijke culturele schoolloopbaan van kinderen.

Er zijn geldstromen die zich specifiek richten op cultuureducatie. Daarnaast zijn er geldstromen waarbij cultuureducatie niet het primaire doel is, maar die wel voor cultuureducatie kunnen worden ingezet.

Met deze kennis over geldstromen kunt u uw cultuureducatiebeleid op gebied van scholing, advies, materialen en leerlingactiviteiten nog beter organiseren en stevig verankeren in uw school.

1.1 Directe geldstromen

1 Cultuureducatie in de lumpsum: Vereenvoudigde Londo Gelden (VELO gelden)

In het primair onderwijs is sinds 1 augustus 2006 de lumpsumfinanciering van toepassing. Dit houdt in dat scholen een totaalbedrag ontvangen voor al hun onkosten. Scholen bepalen zelf hoe ze het geld besteden. Zo kunnen ze hun beleid en onderwijs beter afstemmen op de situatie op en rond de school. De lumpsum wordt berekend per school, maar **uitgekeerd aan het schoolbestuur**, dat de gelden verdeelt. Ook de verantwoording naar het ministerie gaat via het bestuur.

- Voor **kunst en cultuur** is in de lumpsum via het programma van eisen¹ een bedrag van **€ 101,74** per jaar per school en **€ 4,25** per jaar per leerling gereserveerd voor cultuureducatie (onder de noemer 'culturele vorming').
- Voor speciaal onderwijs zijn andere bedragen van toepassing: **€ 59,73** per school en een variabel bedrag van **€ 5,36** tot **€ 34,10** per leerling, afhankelijk van het soort clusterschool.
- De VELO gelden zijn **niet geormerkt**. Het genoemde bedrag is een richtlijn van het ministerie.

2 Cultuureducatie in de prestatiebox primair onderwijs (2012-2016)²

Via de Regeling prestatiebox po ontvangen scholen vanaf 2012-2013 jaarlijks **€ 10,90 per leerling voor cultuureducatie**. Dit geld (ook wel CEPO- gelden genoemd) is bestemd voor het versterken van de samenhang binnen het leergebied kunstzinnige oriëntatie en aan het verhogen van de kwaliteit van cultuureducatie. Ook scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) ontvangen dit bedrag. De Regeling prestatiebox loopt tot en met 2015-2016. Naast cultuureducatie zijn in de regeling middelen opgenomen voor opbrengstgericht werken en professionalisering van leraren en schoolleiders.

Hoe kunnen scholen het geld besteden?

Scholen kunnen de middelen uit de prestatiebox naar eigen inzicht besteden. Wel zijn schoolbesturen verplicht om verslag te doen van hun ambities, doelstellingen en resultaten en de daarvoor ingezette middelen. Dit verslag wordt als bijlage bij het jaarverslag ingediend.

3 Programma Cultuureducatie met Kwaliteit³

Onder het motto 'Cultuureducatie met Kwaliteit' investeren Rijk, Provincies en gemeenten de komende jaren in cultuur op en rond de basisschool.

Het Gelderse programma zet in op vernieuwing van het curriculum, deskundigheidsbevordering, duurzame verbindingen tussen school en omgeving en het beoordelen van de leeropbrengsten van cultuureducatie. De komende jaren voeren scholen, culturele instellingen en gemeenten op diverse plaatsen in Gelderland innovatieve projecten uit. EDU-ART coördineert het programma en richt zich op het bouwen en delen van kennis.

De vier grote steden in Gelderland (Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn, Ede) voeren hun eigen programma Cultuureducatie met Kwaliteit uit. Waar mogelijk werken wij met elkaar samen.

Kijk op www.cmkgelderland.info voor meer informatie of neem contact op met EDU-ART.

4 Gemeentelijk budget voor cultuureducatie

Diverse gemeenten stellen een budget ter beschikking voor kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. Scholen uit die gemeente kunnen aanspraak maken op dit budget. Dit bedrag komt ten goede aan de scholen in de vorm van een bijdrage aan het cultureel jaarprogramma (kunstmenu) of regionaal Coördinatiepunt Cultuureducatie (CCE) of door het meefinancieren van combinatiefuncties (zie punt 6

¹ Anno 2014. Dit bedrag wordt per kalenderjaar geïndexeerd.

² Bron tekst: <http://www.cultuurplein.nl/primair-onderwijs/overheidsbeleid/subsidies-rijk/regeling-prestatiebox-primair-onderwijs-2012-2016>

³ www.cmkgelderland.info

voor meer informatie). Van decentrale overheden wordt met name verwacht dat zij structurele samenwerking tussen culturele instellingen en scholen bevorderen, informatie goed toegankelijk maken en de culturele infrastructuur op peil houden.

Uw gemeente kan u informeren over de manier waarop cultuureducatie binnen uw gemeente georganiseerd is. Of neem contact op met uw adviseur bij EDU-ART voor informatie en advies.

5 Fondsenwerving

Subsidies

Subsidies zijn gelden die overheden beschikbaar stellen voor het in gang zetten van een sociale of economische verandering. Zowel gemeente, provincie, landelijke overheid als de Europese Unie, verstrekken regelmatig subsidies aan de kunstsector en het onderwijs.

Kijk regelmatig op www.cultuurplein.nl/po/beleidenregelingen/subsidieregelingen en op de site van EDU-ART om op de hoogte te blijven van subsidies rondom cultuureducatie. Via de sites van SLO, Kennisnet en DUO worden onderwijssubsidies bekend gemaakt, die soms met enige creativiteit kunnen worden aangewend voor kunst en cultuur.

Fondsen

Een fonds geeft geld aan een, door het fonds zelf bepaald, specifiek doel. Het kapitaal komt voort uit vermogen uit dividend, legaten of loterijen. Fondsen geven zelden structureel geld. Het gaat dus bijna altijd om de financiering van projecten.

Een aantal grote kunstfondsen (waaronder VSB Fonds, SNS Reaal Fonds en Prins Bernhard Cultuurfonds) geeft in de regel geen geld aan het onderwijs. **Bij samenwerking tussen een school en een culturele instelling zijn er wel mogelijkheden.** De instelling verzorgt de aanvraag en kan bij toekenning daarvan het project of product goedkoper aan de school aanbieden.

Kleinere lokale fondsen zoals het fonds van de Rabobank in uw buurt, geven gemakkelijker geld aan onderwijsinstellingen.

Zie ook: www.cultuurplein.nl/po/beleidenregelingen/fondsen. Neem contact op met EDU-ART als u meer wilt weten over het aanvragen van geld bij fondsen.

Sponsoring

Bij sponsoring geeft een sponsor geld, goederen of diensten aan een school in ruil voor een tegenprestatie. Als tegenprestatie kan de school bijvoorbeeld de sponsor vermelden in de schoolkrant of schoolgids. Zonder tegenprestatie is er geen sprake van sponsoring, maar van een schenking. Er zijn wettelijke voorwaarden voor sponsoring in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.⁴

Mensen die uw school kennen en waarderen hebben de meeste interesse om u te helpen uw doel te verwezenlijken. Zij kunnen namelijk het best inschatten welke toegevoegde waarde uw project heeft.

Begin daarom dichtbij, bij bedrijven die u, uw directeur, uw collega's, of ouders van leerlingen, persoonlijk kennen.

Regels rondom sponsoring

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft in 2009 met 14 organisaties een convenant afgesloten. Met de **gedragsregels uit het convenant kunnen scholen op een verantwoorde manier met sponsoring omgaan.** Enkele regels uit het convenant zijn:

- Nieuwe sponsorcontracten moeten zich richten op een gezonde levensstijl van leerlingen.
 - Bedrijven mogen alleen met scholen samenwerken vanuit een maatschappelijke betrokkenheid.
 - De samenwerking tussen scholen en bedrijven mag geen nadelige invloed hebben op de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen.
 - De kernactiviteiten van de school mogen niet afhankelijk worden van sponsoring.
- De Inspectie van het Onderwijs (Onderwijsinspectie) houdt toezicht op de naleving van de regels.⁵

Meer weten over sponsoring voor cultuureducatie? Lees de tips in de bijlage.

⁴ www.rijksoverheid.nl

⁵ www.rijksoverheid.nl

Acties en evenementen

Naast het aanschrijven van sponsors, subsidiegevers en fondsen, kunt u ook met acties en evenementen geld inzamelen voor cultuureducatie. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van een sponsorloop, een rommelmarkt of een andere actie.

6 Brede school en cultuur – cultuurcoaches of combinatiefuncties cultuur⁶

Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties

De combinatiefuncties voor cultuur en sport komen voort uit de Regeling Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur (2009-2012). Doel van deze subsidieregeling was het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod te vergroten. Sinds 2013 is de regeling voortgezet als Brede Impuls Combinatiefuncties.

Rol van de gemeente

De regie over de cultuurcoach ligt bij de gemeente. Die bepaalt of en waar een cultuurcoach wordt aangesteld. De gemeente matcht de rijksbijdrage. Er doen op dit moment 373 gemeenten mee aan de regeling. In iedere gemeente is de regeling anders ingericht. Sommige gemeenten doen niet mee aan de regeling. **Informeer bij uw eigen gemeente hoe bij dit u in de regio is geregeld.** Of neem contact op met uw adviseur bij EDU-ART voor informatie en advies.

Functie cultuurcoach

De cultuurcoach of combinatiefunctionaris cultuur is in dienst bij één werkgever maar is werkzaam is voor twee of meer sectoren: in dit geval onderwijs en cultuur. Veel van de cultuurcoaches zijn vakdocenten in een kunstdiscipline, op het gebied van erfgoed of mediawijsheid. Ze werken bijvoorbeeld bij een dansschool of Centrum voor de Kunsten. Daarnaast geven ze **dans-, toneel- of muzieklessen onder schooltijd of tijdens de verlengde schooldag.** Ook zijn er veel cultuurcoaches die een coördinerende functie uitvoeren, soms voor zowel sport als voor cultuur. Zij zijn bijvoorbeeld brede school-coördinator of bemensen een Coördinatiepunt Cultuureducatie (CCE).

1.2 Indirecte geldstromen

1 Schoolbegeleiding per 1 januari 2008⁷

Vanaf 1 januari 2008 gaat de bijdrage voor de schoolbegeleiding, inclusief de 21% btw die van toepassing is, volledig naar de schoolbesturen.

Het schoolbestuur mag zelf weten hoe dit wordt besteed. Dit kan bij een schoolbegeleidingsdienst, maar ook bij iedere andere (commerciële) aanbieder.

Schoolbegeleiding omvat begeleidingsactiviteiten, ontwikkelingsactiviteiten, advisering, informatieverstrekking en evaluatie, (bijvoorbeeld op het gebied van cultuureducatie) alsmede activiteiten die dienen ter bevordering van een optimale schoolloopbaan van leerlingen. Het richtbedrag dat de overheid hanteert bedraagt rond de € 50 per leerling. Dit bedrag wordt via de lumpsum uitgekeerd en jaarlijks geïndexeerd.

Het budget voor schoolbegeleiding is niet geormerkt. Kijk voor meer informatie op de site van de Vereniging Nederlandse gemeenten, www.vng.nl (zoekterm: schoolbegeleiding).

2 Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)⁸

De gewichtenregeling in het basisonderwijs bepaalt hoeveel geld een basisschool krijgt om onderwijsachterstanden weg te werken.

Het opleidingsniveau van de ouders bepaalt het gewicht dat de school toekent aan een achterstandsleerling. Heeft een leerling het gewicht 0,3 of 1,2, dan krijgt de school extra geld. Dit geld is onderdeel van [het totaalbedrag dat de school ontvangt voor het verzorgen van onderwijs \(de lumpsum\)](#).

⁶ <http://www.lkca.nl/projecten/cultuurcoach.asp>

⁷ Bron: www.vng.nl

⁸ Bron: www.rijksoverheid.nl

Een school krijgt extra geld per leerling als de school in een zogenoemd impulsgebied ligt. Dit is een postcodegebied met veel huishoudens met een laag inkomen of een uitkering.

Het onderwijsachterstandenbeleid is verlengd tot en met 2015.

3 Het Jeugdcultuurfonds⁹

Het Jeugdcultuurfonds is er voor kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een toneelclub of lessen kunnen volgen aan een muziekschool of een andere instelling voor actieve kunstbeoefening.

Het Jeugdcultuurfonds wil dat alle kinderen in Nederland zich kunnen ontwikkelen in minstens één kunstdiscipline. Het Jeugdcultuurfonds wil financiële drempels weghalen om zo ook kinderen in achterstandsposities de gelegenheid te geven om mee te doen door middel van actieve kunstbeoefening. Het Jeugdcultuurfonds stimuleert daarmee de persoonlijke ontwikkeling van kinderen in achterstandsposities. Bovendien draagt het Jeugdcultuurfonds daarmee bij aan een creatieve en innovatieve samenleving.

De kinderen of hun ouders kunnen zelf geen aanvraag doen bij het fonds. De aanvragen worden gedaan door bijvoorbeeld de leerkracht of de maatschappelijk werker die het gezin kent. Op www.jeugdcultuurfonds.nl kunt u zien of in uw gemeente een fonds aanwezig is.

⁹

Bron: www.jeugdcultuurfonds.nl

Bijlage 1: Zeven tips voor cultuurcoördinatoren over sponsoring en cultuureducatie.

1. **Weet wat u nodig heeft.** Begroot wat u ongeveer nodig heeft om uw project te kunnen uitvoeren. Zowel in € als in materiaal en menskracht. Pas dan kunt u gericht gaan nadenken wie u gaat benaderen en met welke vraag.
2. **Hoe concreter hoe beter.** Een sponsor wil zich met een project zichtbaar maken in de buitenwereld. Het is een vorm van bedrijfscommunicatie. Concrete projecten, van beperkte duur met een tastbaar eindresultaat, lenen zich daarom het best voor sponsoring. Denk aan de financiering van muziekinstrumenten, een podium in de aula, een kunstwerk voor het schoolplein, etc.
3. **Begin dichtbij.** Mensen die uw school kennen en waarderen hebben de meeste interesse om u te helpen uw doel te verwezenlijken. Zij kunnen namelijk het best inschatten welke toegevoegde waarde uw project heeft. Begin daarom dichtbij, bij bedrijven die u, uw directeur, uw collega's, of ouders van leerlingen, persoonlijk kennen. Wanneer deze bedrijven meedoen, kunt u kijken naar organisaties die verder weg staan.
4. **Denk niet alleen aan sponsoring in euro's.** Het is voor bedrijven gemakkelijker om te sponsoren in natura: denk aan materialen (verf, afvalmateriaal dat u kunt hergebruiken, papier etc.). Dus vraag apparatuur aan een installatie- of mediabedrijf, catering aan de supermarkt of de plaatselijke snackbar, versiering, kantoorartikelen en andere dingen die u nodig heeft, aan de Bruna op de hoek, etc. Korting krijgen is trouwens ook een vorm van sponsoring.
5. **Doe het samen.** Sponsoring is hard werken. Doe dat niet alleen. Vraag collega's mee te helpen, en maak gebruik van elkaars netwerk en kwaliteiten. Ga op zoek naar collega's in uw team die er plezier in hebben om bedrijven te benaderen. Ook ouders kunnen hierin een goede rol spelen. De betrokkenheid van de directie is essentieel. Uw directeur heeft, als gezicht naar buiten, beslisser en aanjager, een belangrijke taak.
6. **Bedenk een interessante tegenprestatie.** Men spreekt van sponsoring wanneer een bedrijf een bijdrage levert aan uw school en daar een tegenprestatie voor terug krijgt. Zonder tegenprestatie spreek je van een gift. Bedrijven vinden het fijn als u meedenkt en met een origineler idee komt dan het plakken van hun logo in de schoolgids. Ga in gesprek, luister, verdiep u in het bedrijf en kom tot iets dat jullie beiden verder helpt. Bepaal ook hoever u daarin wilt gaan. Een tegenprestatie kost tijd en soms zelfs geld.
7. **Houd de ethische aspecten in de gaten.** Er zijn regels voor sponsoring op school. Daarin staat bijvoorbeeld dat ouders en leerlingen moeten worden geïnformeerd over de sponsoring. Lees meer in het convenant 'Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring'. Dit vindt u op de website van de Rijksoverheid.

Veel succes!

Bijlage 2: Rekenmodel om beschikbare middelen voor cultuureducatie in beeld te krijgen**Kalenderjaar 2014**

De lichtblauwe vakjes kunt u invullen.

			Aantal leerlingen:
	bedrag per school	bedrag per leerling	
CEPO- regeling via de prestatiebox		€ 10,90	€ -
VELO- gelden per school	€ 101,74		€ 101,74
VELO- gelden per leerling		€ 4,25	€ -
Ouderbijdrage (indien van toepassing)		€ -	€ -
Leermiddelen (lumpsum)	€ -		€ -
Nascholingsbudget (in te zetten bedrag in 2014)	€ -		€ -
Schoolbegeleidingsbudget	€ -		€ -
Extra bronnen	€ -		€ -
Gemeentelijke bijdrage (indien van toepassing)	€ -		€ -
Budget onderwijsachterstand (indien van toepassing)	€ -		€ -
Buitenschoolse activiteiten (indien van toepassing)	€ -		€ -
Overige	€ -	€ -	€ -
Totaal beschikbare bedrag voor de school:			€